

sovint locucions i exemples en els quals apareixen les paraules del lèxic. Per tot això, és una obreta que hem d'acceptar ben de grat, i ben convenient seria que cada comarca posseís un vocabulari anàleg, amb la qual cosa els treballs de síntesi quedarien simplificats, i, a més, més ben fonamentats.

A.-M. B. i M.

SANTIAGO ALONSO GARROTE : *El dialecto vulgar leonés hablado en Maragatería y tierra de Astorga*. Notas gramaticales y vocabulario. Segunda edición revisada y considerablemente aumentada. Madrid, Instituto Antonio de Nebrija (CSIC), 1947. 352 pàgs. («Biblioteca de Dialectología y Tradiciones Populares».)

La monografia que el Sr. Alonso Garrote dedicà a un dels parlars pertanyents a l'extens i matisat domini dialectal lleonès fou publicada l'any 1909. Tenia el caràcter de materials aportats per un coneixedor expert i documentat, però quelcom allunyat del *to* que sols proporciona una formació professional. Amb tot, el seu llibre fou utilitzat constantment pels dialectòlegs, que hi veien un important recull d'elements lingüístics leonesos, fins al punt que, esgotada de fa temps la primera edició, l'Instituto Antonio de Nebrija l'ha acollit, amb molt bon encert, en el nombre de les seves publicacions. Aquesta segona edició, especialment el vocabulari, ha estat molt augmentada.

A.-M. B. i M.

ANTONIO LLORENTE MALDONADO DE GUEVARA : *Estudio sobre el habla de la Ribera*. (Comarca salmantina ribereña del Duero.) Salamanca, Colegio trilingüe de la Universidad (CSIC), 1947. 252 pàgs. + 3 mapes. («Tesis y Estudios Salmantinos», V.)

Aquest treball ens presenta una estructura que, com a tal, supera la de la major part de les aportacions monogràfiques al conjunt de la dialectologia peninsular moderna. És divideix en tres parts : Introducció, Anàlisi lingüística i Vocabulari.

La Introducció és un estudi complet dels factors històrico-geogràfics que determinen el dialecte, literatura dialectal, mètode seguit per a recollir els materials, pla d'exposició de l'obra, bibliografia, etc.

La segona part és la més important de l'obra (pàgs. 59-224). Consta dels següents capítols : 1) fonètica descriptiva o pronunciació ; 2) fonètica històrica ; 3) morfologia ; 4) sintaxi ; 5) lexicografia i semàntica, i 6) resums. Aquesta estructura ens sembla molt encertada, perquè tracta de la mateixa manera els elements lingüístics que integren un parlar determinat. El propi Vocabulari (que en altres treballs constitueix un nucli fonamental) no solament no perd res d'ésser considerat en un capítol de l'anàlisi lingüística, sinó que pot ésser molt més treballat ; en efecte, el Sr. Llorente, en el capítol de lexicografia i semàntica, pot detallar i classificar segons diferents criteris la riquesa lèxica de la comarca *riberana*, mentre que aquèsts matisos passarien desapercibuts

en un fred inventari de termes per ordre alfabètic. Segons aquests criteris, el Sr. Llorente estudia, en el capítol del lèxic, arcaïsmes, paraules més corrents en dialecte que en castellà, sèries ideològiques, americanismes, portuguesismes, canvis semàntics, i encara d'altres punts. Tanca la segona part un capítol de *resums*, que donen al lector una veritable recapitulació i conclusió del parlar estudiat: a més d'un resum dels comportaments lingüístics que caracteritzen el dialecte, n'hi ha un altre segons trets lingüístics d'origens diversos (lleonesos, arcaïtzants, meridionals, etc.), un altre per zones en què es pot dividir el dialecte, i un altre, finalment, que atribueix, a cada poble de la comarca, els seus distintius lingüístics dintre del parlar comú de la Ribera.

La tercera part, com ja hem dit, és el Vocabulari. Comprèn les paraules dialectals que no han estat citades en el capítol de lexicografia de la segona part. Aquest és, al nostre entendre, un lleuger inconvenient; hauria valgut més que el Vocabulari hagués estat un inventari complet, i, sense necessitat de repetir definicions, es podia donar una simple referència de pàgina i paràgraf per als casos de mots ja estudiats anteriorment. Aleshores el Vocabulari hauria registrat, com a índex alfabètic, totes les paraules recollides.

A la bibliografia del lleonès caldrà afegir, a partir d'ara, l'estudi del dialecte de la Ribera, que ho mereix plenament, tant pel valor dels materials que aporta, com per la sistematització de què aquests han estat objecte.

A.-M. B. i M.

El habla del Campo de Jaca, por MANUEL ALVAR. Salamanca, Colegio Trilingüe de la Universidad (CSIC), 1948. 278 pàgs. + 57 làms. + 9 mapes. («Tesis y estudios salmantinos», VII.)

Ès prou exigua encara la bibliografia dialectològica d'Aragó, malgrat l'evident interès lingüístic d'aqueixa regió, escassetesa que motivà que el Prof. Amado Alonso es demanàs si pesava «una conjuración del silencio» damunt el parlar aragonès (*RFE*, XIII (1926), 34, n. 2). Havien de passar encara gairebé deu anys, abans que l'atenció dels lingüistes internacionals no se sentís atreta per la importantíssima regió glotològica dels Pireneus centrals, i que hom comencés a relacionar-ne els dos vessants.

D'aleshores ençà ha augmentat considerablement el nombre i la qualitat dels estudis sobre els parlars i la cultura popular pirinencs. A part de l'obra monumental de F. KRÜGER, *Die Hochpyrenäen*, cal esmentar els llibres i articles de W. BERGMANN, *Studien zur volkstümlichen Kultur im Grenzgebiet von Hocharagon und Navarra* (Hamburg 1934); els d'A. KUHN, *Studien zum Wortschatz von Hocharagon*, *ZRPh*, LV (1935), 561-634, i *Der hocharagonische Dialekt*, *RLiR*, XI (1935), 1-312; el de G. ROHLFS, *Le Gascon* (Halle 1935), ple de referències als parlars alt-aragonesos, així com la seva important recensió per J. COROMINES, *VR*, II (1937), 147-169 i 447-465; el de J. M. DE CASACUBERTA i J. COROMINES, *Materials per a l'estudi dels parlars aragonesos: Vocabulari*, *BDC*, XXIV (1936), 158-183; el de R. WILMES, *Der Hausrat im hocharagonischen Bauernhaus des Valle de Vió*, *VKR*, X (1937), 213-246; els de W. D. ELCOCK, *De quelques affinités phonétiques entre l'aragonais et le béarnais* (Paris 1938),